



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на електронното управление

**Утвърдени със заповед на министъра на
електронното управление**

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ
**относно планиране на внедряването на адаптирани за работа с евро информационни
системи на административните органи**

I. ЦЕЛ И ОБХВАТ

Настоящите методически указания допълват Методическите указания за адаптиране на информационните системи, обработващи финансова информация, във връзка с въвеждането на еврото в Република България, утвърдени със Заповед № МЕУ-14645/03.09.2024 г. на министъра на електронното управление.

Целта на методическите указания е навременното и координирано внедряване на версии на ИС, адаптирани за работа с еврото, съгласно Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ).

Указанията се прилагат от административни органи (АО), които поддържат и използват информационни системи (ИС), обработващи финансова информация, от Категория 1 и 2 (*виж Методически указания за адаптиране на информационните системи, обработващи финансова информация, във връзка с въвеждането на еврото в Република България*).

II. НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ

Закон за въвеждане на еврото в Република България – чл. 46, ал. 1 и 3; чл. 57, ал. 4; чл. 58.

III. ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ

Съгласно чл. 46, ал. 1 от ЗВЕРБ до 30.09.2025 г. всички ИС на АО, обработващи финансова информация, следва да бъдат адаптирани за работа с евро. В периода 01.10.2025 г. – 31.12.2025 г. АО трябва да внедрят в експлоатация адаптираните за работа с евро ИС в следната последователност:

След успешно преминали приемателни тестове на адаптираната версия за работа с евро **АО планират дата на внедряване на отделните ИС в зависимост от избрания подход при извършване на адаптирането:**

Вариант 1: *За ИС, за които е избран подход за адаптиране без промяна в изходния код и е реализиран механизъм, чрез който всички записи, които съдържат финансова информация да бъдат превалутирани чрез разделяне на стойността в лева на официалния валутен курс на еврото съгласно чл. 12 от ЗВЕРБ.*

В този случай АО трябва, след края на последния работен ден преди датата въвеждане на еврото, да извършат превалутирането еднократно и след това от датата на въвеждане на еврото всички нови записи да бъдат в евро (без промяна на структурата на базата данни), т.е. да се въвеждат числови стойности, които по подразбиране вече са само в евро. АО следва да осигурят достатъчно технологично време за извършване на превалутирането, за да бъде гарантирана работоспособността на ИС в първия работен ден след датата на въвеждане на еврото.

Вариант 2: *За ИС, които са адаптирани за работа с две валути (лев и евро), от които левът е основна до датата преди приемане на еврото, а след това – основна валута е еврото.*

В този случай, смяната на валутата е конфигурационен параметър, който може да бъде активиран когато е необходимо, а моментът на внедряване на адаптираната ИС не е обвързан с датата на въвеждане на еврото.

Вариант 3: *За ИС, при които се извършват сложни математически операции, поради което са реализирани други подходи вкл. комбинация от горните два.*

Моментът на внедряването се прецизира в зависимост от спецификата на ИС.

В случаите, когато е избран подход за адаптиране съгласно Вариант 1, АО трябва да планират извършване на превалутирането след края на последния работен ден преди официалната дата на въвеждане на еврото в Република България. Прилага се разпоредбата на чл. 41, ал. 6 от Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги (НОИИСРЕАУ).

В случаите когато е избран подход за адаптиране съгласно Вариант 2, е препоръчително АО да планират внедряване на нова версия на ИС, адаптирана за работа с евро при първа възможност

преди официалната дата на въвеждане на еврото в Република България. Прилага се разпоредбата на чл. 41, ал. 6 от НОИИСРЕАУ, като е препоръчително да се извърши в ненатоварен времеви интервал за съответната ИС, по възможност в неработни дни, но не по-късно от 30.11.2025 г.

В случаите когато е избран подход за адаптиране съгласно Вариант 3, АО трябва да планират датата на внедряване в зависимост от спецификата на ИС. Прилага се разпоредбата на чл. 41, ал. 6 от НОИИСРЕАУ, като е препоръчително операциите да се разделят на фази според архитектурата на системите и базите данни (например на модулен или друг технологичен принцип на части, при многомилионни записи в таблици на бази данни т н.).

За внедряване на адаптирана за работа с еврото ИС е необходимо да се изготви график, който отчита спецификите на системата, включително наличие на достатъчно технологично време за извършване на дейностите по внедряване.

Внедряването на ИС в експлоатация се извършва въз основа на издадена заповед на АО на предварително планираната дата на внедряване.

IV. ПРАКТИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

Област	Препоръки
Планиране	Изготвя се график за внедряване, съобразен със сроковете по ЗВЕРБ. При изготвянето на съответния график, следва да се предвиди достатъчно време за: - проверка на функционалностите в продукционна среда; - отстраняване на евентуално възникнали грешки до постигане на пълна работоспособност на ИС; - осигуряване на непрекъсваемост на работните процеси в администрацията. В графика за внедряване се включват: - публикуване на последната версия на изходния код в хранилището и системата за контрол на версиите, съгласно чл. 58а т. 1, буква „в“: в от ЗЕУ и Раздел IV Хранилище за изходен код от НОИИСРЕАУ (приложимо за ИС, за които е избран Вариант 2 или 3 за адаптиране); - планирани дати за внедряване на други адаптирани ИС, с които ИС на АО има интеграции;

Област	Препоръки
	- проверка на интеграциите с други ИС, с цел предотвратяване на некоректен обмен на данни (напр. смесване на стойности в лева и евро).
Договорни отношения	В графика за внедряване на ИС са включени всички стъпки и срокове за тестване на функционалности и отстраняване на установени дефекти, като всички дейности трябва да са съгласувани с външния изпълнител, когато адаптирането и внедряването се извършва от външен изпълнител.
Документиране	Заповед за внедряване в експлоатация на ИС.
Комуникация	Осигурява се взаимодействие с МЕУ и с други компетентни органи. Преди пускането в експлоатация на ИС е необходимо да се получи потвърждение, че всички свързани системи, с които се обменят данни, са адаптирани, внедрени и работят с евро. По този начин се гарантира коректността и надеждността на обменяната информация.
Непрекъсваемост	Предприемат се мерки за минимизиране на риска от прекъсване на електронните административни услуги, като се осигурява тяхната непрекъсваемост и надеждност по време на внедряването и след въвеждането в експлоатация.
Обучение и подкрепа за потребителите	Обучението на потребителите за работа с новата версия на ИС се провежда преди датата на внедряването ѝ.

V. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящите методически указания са задължителни за всички административни органи, попадащи в обхвата им.
2. При неспазване се прилагат мерки по чл. 58 от ЗВЕРБ, съгласно чл. 57, ал.4 от ЗВЕРБ.
3. Указанията влизат в сила от датата на утвърждаването им.
4. Изменения и допълнения се извършват по реда за тяхното утвърждаване.